

Nadia Lund Larupa, Forskning og Samfund, Livet Efter Kræft, Center For Kræftforskning

Viden om kræftbehandling

Kræftbehandling, bivirkninger, senfølger & rådgivning

Kræftens Bekæmpelse

Dagsorden:

- Kort introduktion til kræft i Danmark
- Kræftforløbet i Danmark
- Typer af behandlinger
  - Virkninger, bivirkninger, senfølger
- Efter kræftforløbet
- Senfølger generelt
- Patienteksempel
- Rådgivning på primær apotek

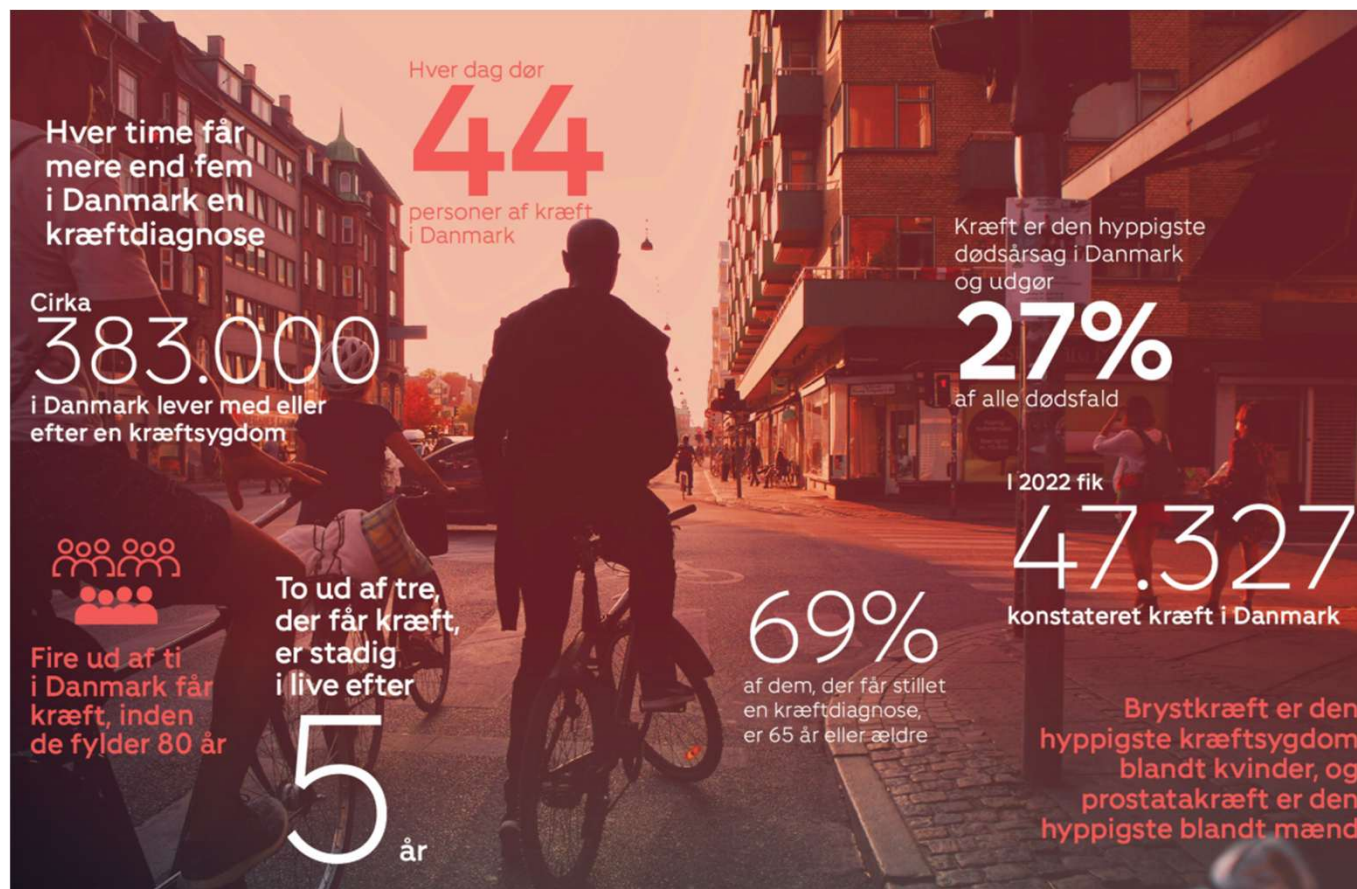
Om mig

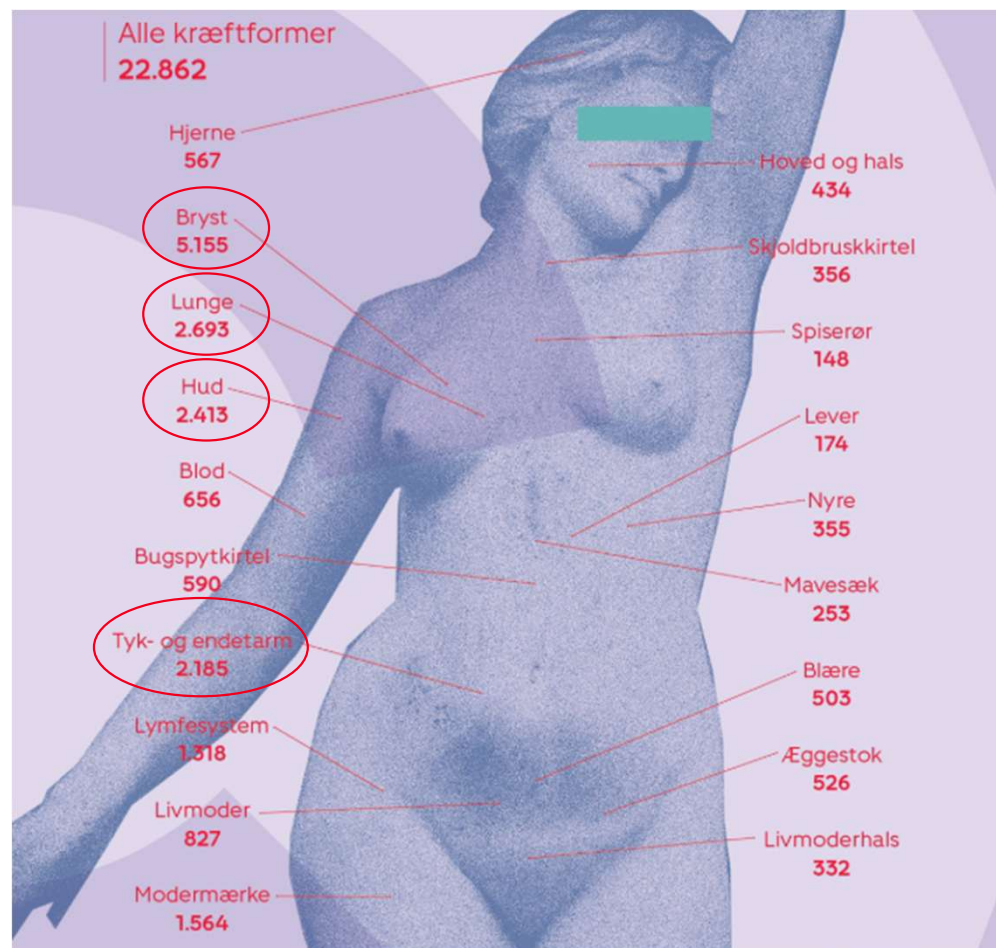
Nadia Lund Larupa

- Farmaceut (siden 2017)
- Erfaring fra privat apotek og hospitalsapotek
- Konsulent i Kræftens Bekæmpelse Center for Kræftforskning - Livet efter kræft - Science To Society
- Undersøger pt implementering af lungekræftlægemidler i Danmark
- Rådgiver internt om sager omhandlende anbefaling og implementering af nye kræftlægemidler i Danmark
- Rådgiver patientrepræsentanterne i Medicinrådet om medicinrådssager omhandlende kræftlægemidler
- Formand for Access To Medicine Task Force – European Cancer League

Kræft i Danmark

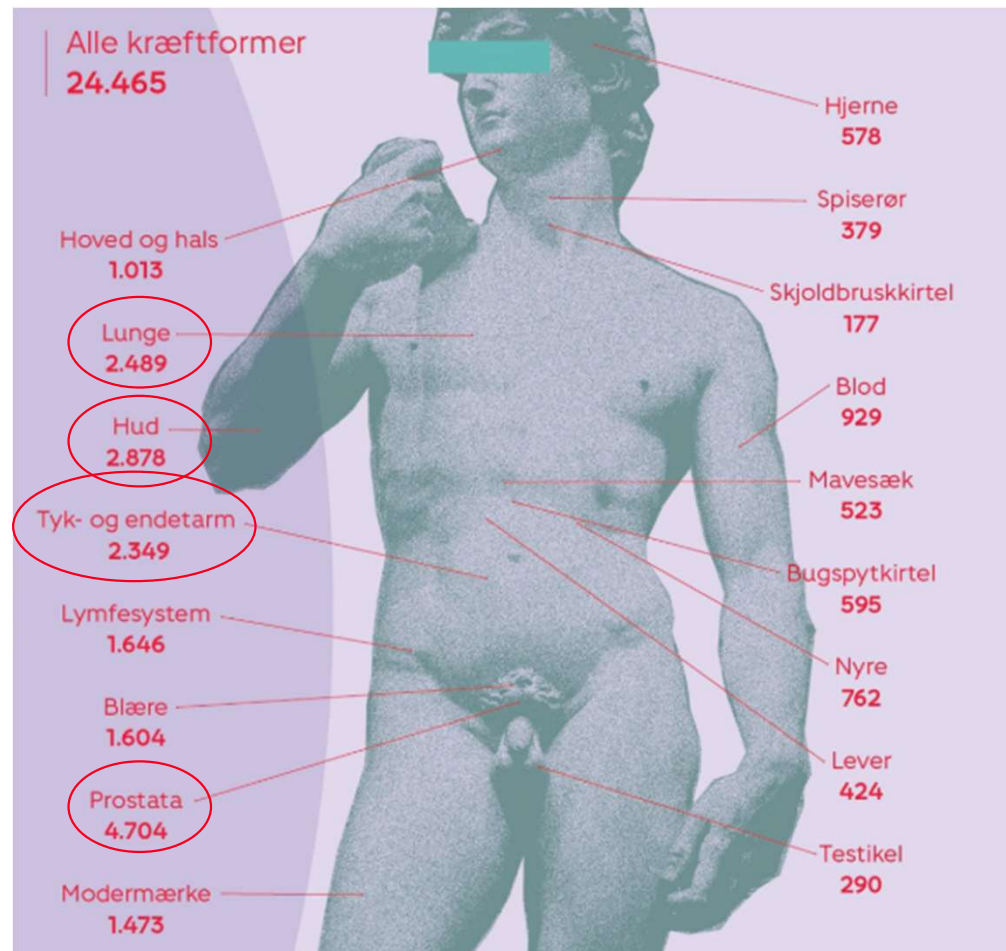

Kræft hos kvinder – nye tilfælde i 2022

Kræft hos mænd – nye tilfælde i 2022

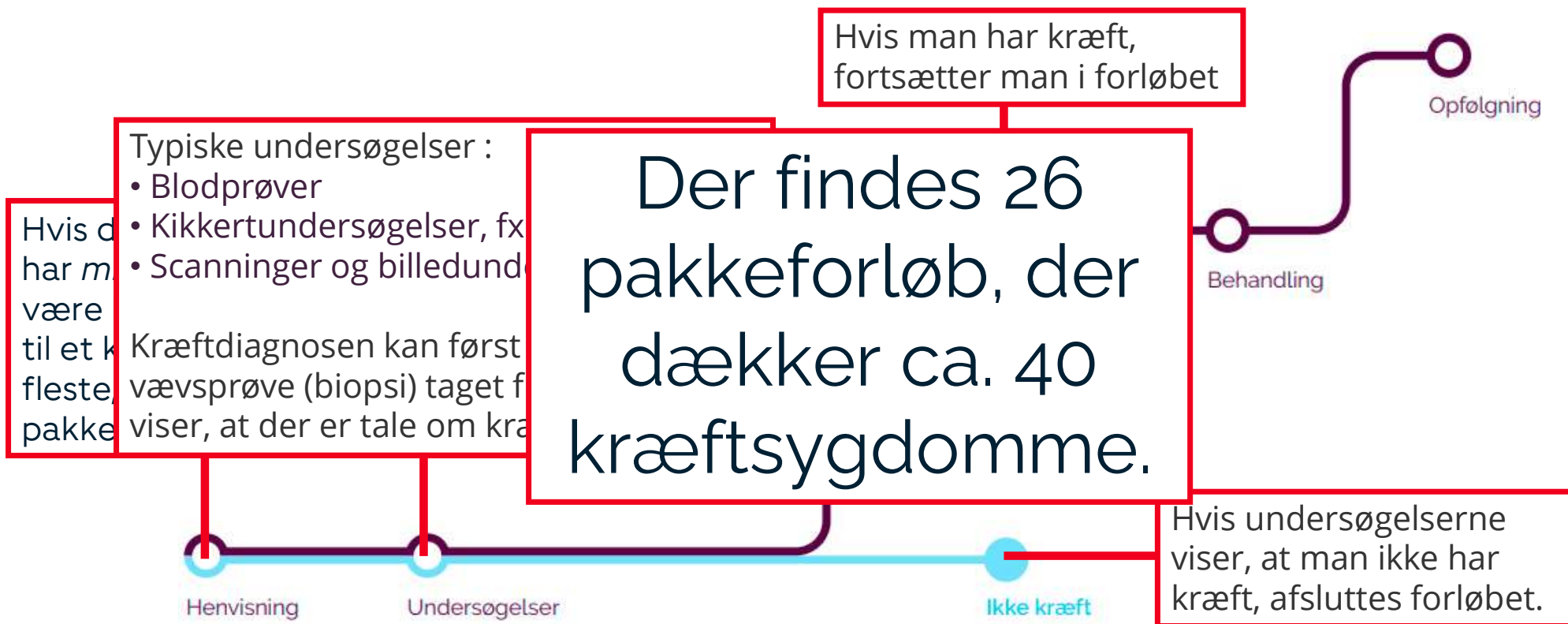
Symptomer på kræft

De 7 tegn

Udredning og diagnosticering af kræft

Kræftpakkeforløb

Behandling af kræft

Valg af kræftbehandling

Valg af behandling afhænger af:

- Selve kræfttypen
- Ens almene helbredstilstand (fysisk form)
- Alder
- Andre eventuelle sygdomme og medicin
- Kræftens stadie
- Evt. gentest
- Har man modtaget behandling mod kræft før
- Patientens eget ønske

Behandling af kræft

Typer af behandling

- Operation
- Strålebehandling
- Partikelterapi
- Kemoterapi
- Immunterapi
  - T-celleterapi
  - Biologiske lægemidler
  - Personlig medicin
- Hormon- og antihormonbehandling

Operation

- 60 % af kræftpatienter bliver opereret
- Ved operation skæres det kræftsyge væv/organ væk, eventuelt sammen med nærliggende lymfeknuder og væv
- Gives tit sammen med stråle-, kemo- eller immunterapi
- Der er forskellige former for operation:
  - Åben
  - Endoskopi
  - Kikkertoperation
- Kan også bruges til diagnostik og rekonstruktion

Operation

Komplikationer og senfølger

Komplikationer:

- Mest almindelige: infektioner og nedsat sårheling

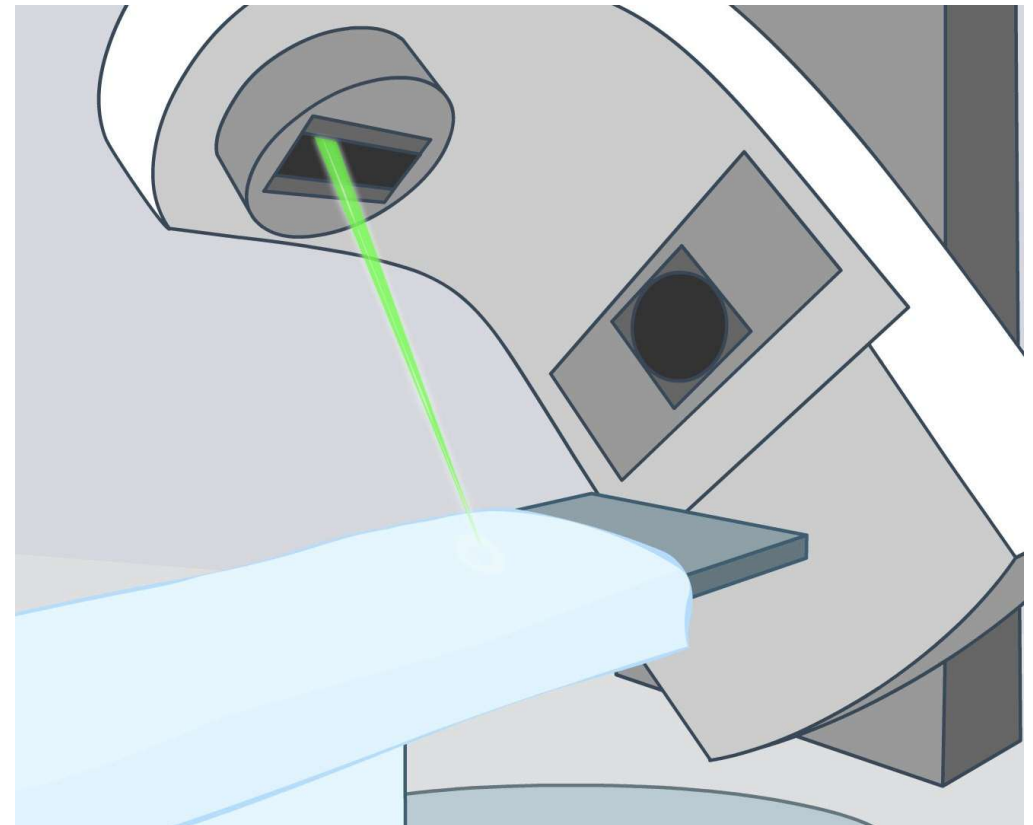
Senfølger:

- Begrænset bevægelighed
- Smerter
- Kosmetiske forandringer
- Lokale væv- og organrelaterede senfølger, fx:
  - Hormonelle ved fjernelse af fx æggestokke eller skjoldbruskkirtel
  - Afførings- og urinvejsproblemer efter tarmoperation
  - Synkeproblemer og kæbeproblemer efter hoved/hals kirurgi

Strålebehandling

- Halvdelen af kræftpatienter vil få stråling
- Moderne metoder gør det nemmere at ramme mere præcist og skånsomt
- Ioniserende stråling
- Skader DNA'et i cellerne og slår cellerne ihjel
- Kræftceller er mere følsomme end raske celler
- Kan dog ikke undgås at man rammer rask væv
- Bruges både til behandling og til forebyggelse af tilbagefald
- Ofte sammen med kemo- eller immunterapi

Billede: www.auh.dk/patientvejledninger/kraftafdelingen/stralebehandling/Straalebehandlingpatientvejledning/

Strålebehandling

Interaktioner, bivirkninger og senfølger

Interaktioner: Antioxidanter (fx C-vitamin, E-vitamin, selen og Q-10) og Perikon

Bivirkninger:

- Hudreaktion: smerter, rødme og kløe
- Træthed og uoplagthed
- Påvirkning af knoglemarven
- Nedsat appetit
- Hårtab lokalt

Senfølger:

- Smerter
- Ny kræftsygdom
- Vævsafhængige, fx:
  - Påvirket evne til at få børn
  - Ardannelse eller inflammation i hjerte
  - Bevægelsespåvirkning af led
  - Nedsat spytkproduktion
  - Kognitiv dysfunktion

Partikelterapi

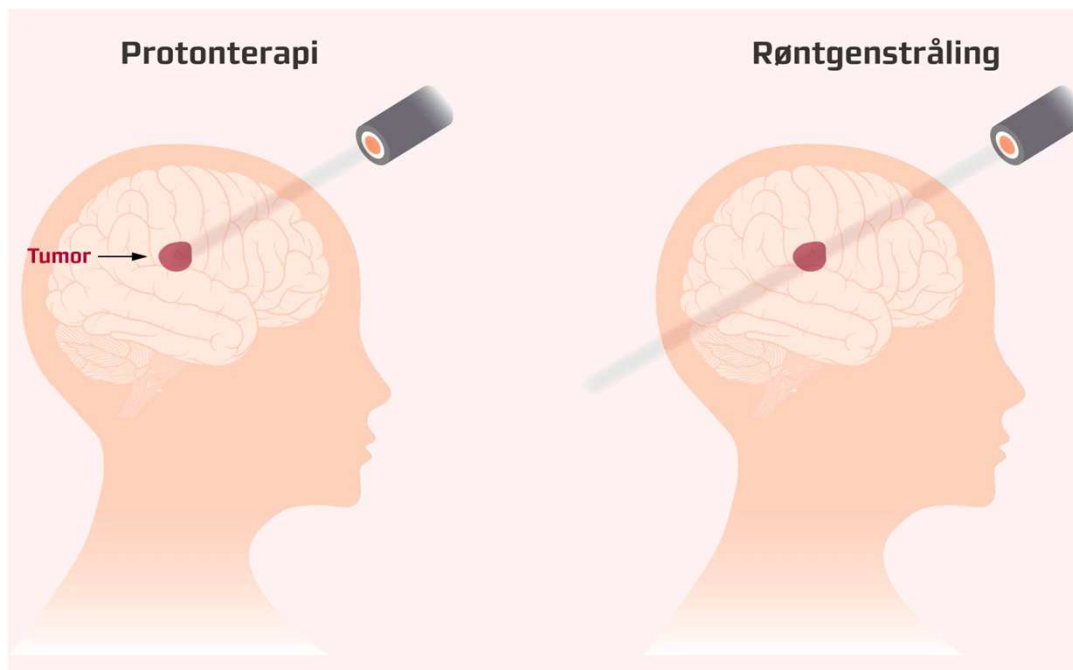
Strålebehandling med protoner

- Ny, særlig form for strålebehandling – kan være mere skånsom
- Protoner accelereres op til meget høj energi i en såkaldt cyklotron
- Strålerne styres ved hjælp af magneter og kan ramme tumoren meget præcist fra forskellige vinkler

Partikelterapi

Strålebehandling med protoner

- Kan i nogle tilfælde være mere skånsom
  - Ved kræft tæt på kritiske organer
  - Fx nogle tilfælde af brystkræft i venstre side, hvor man ikke kan undgå at bestråle hjertet
- Ikke velegnet ved bevægelige kræftknuder
- Velegnet til ca 10 % af strålebehandlinger
- Forsøgsbehandling - foregår i Aarhus
- 15-39 behandlinger over 3-8 uger

Kemoterapi

Cytostatika

- Standser cellers deling og angriber derved kræften
- Forebygger og nedsætter risikoen for at sygdommen udvikler sig og/eller vender tilbage
- Gives som indsprøjtning eller peroralt som tabletter/kapsler.
- Nogle afdelinger tilbyder nogle typer som hjemmebehandling med pumpe
- Har været anvendt til kræft i mange år, og man har stor erfaring med behandlingen
- Risiko for at kræftcellerne bliver resistente over for behandlingen
- Kan gives før/efter operation, og samtidig med strålebehandling eller immunterapi
- Gives ofte hver 3. uge – intervallet kan dog også være 1, 2 eller 4 uger

Kemoterapi

Hovedgrupper og eksempler på anvendelse

Alkylerende stoffer

Reagerer (alkylerer) med DNA. Hæmmer både DNA- og RNA-syntesen og mitosen.

Alkylerer formentlig også vigtige enzymer i cellen. Virker på celledelingen.

Kort halveringstid i blodet.

Eksempler:

Cisplatin, carboplatin, cyclophosphamide, ifosfamid

Cisplatin til blærekræft

Antimetabolitter

Ligner i deres kemiske opbygning normale metabolitter, der deltager i celledeling og –funktion. Reagerer med specifikke enzymer og hæmmer disse.

Eksempler:

Methotrexat (folinsyreantagonist)

5-fluorouracil, gemcitabin og fludarabin (hæmmer cellens opbygning af DNA)

Methotrexat til brystkræft

Antimitotika

Binder sig til mikrotubuli (i skelet i cellen) og hæmmer mitose (celledeling) og evt. intracellulære transportsystemer.

Eksempler:

Vinkaalkaloider (fasespecifikke): vincristin, vinblastin og vinorelbin

Taxaner: paclitaxel, docetaxel

Vincristin til akut leukæmi

Topoisomerase-enzymhæmmere

Medvirker til dannelse og opløsning af den tredimensionelle DNA-struktur, og hæmmer derved deling.

Eksempler:

Hæmmer topoisomerase I: irinotecan, topotecan

Hæmmer topoisomerase II: etoposid, doxorubicin, epirubicin, idarubicin

Etoposid til lungekræft

Kemoterapi

Bivirkninger

Typiske akutte, generelle bivirkninger:

- Træthed og almen utilpashed
- Knoglemarven: Nedsat immunforsvar, blodmangel og blødninger
- Tand- og mundgener og smagsforandringer
- Kvalme og opkast
- Diarré og forstoppelse
- Hårtab
- Kemohjerne
- Nedsat fertilitet
- For nogle typer kemoterapi: neuropati med føleforstyrrelser

Kemoterapi

Senfølger

Generelt:

- Smerter
- Kognitive forstyrrelser
- I sjældne tilfælde: ny form for kræft. Oftest leukæmi.

Eksempler på senfølger af forskellig kemoterapi:

- Nedsat hørelse og tinnitus (cisplatin)
- Nedsat nyrefunktion (cisplatin)
- Snurren i fødder og hænder (oxaliplatin, cisplatin, vincristin, paclitaxel og andre)
- Hjertesvigt (doxorubicin, epirubicin og daunorubicin)
- Nedsat lungefunktion (bleomycin)

Immunterapi

Fælles betegnelse for behandlingsformer, hvor kroppens eget immunforsvar udnyttes til behandling:

- Immunregulerende antistofbehandlinger:
  - Binder sig til kræftcellen og gør den tilgængelig for immunsystemet
- Immunaktiverende stoffer:
  - Cytokiner binder sig til andre immunceller og sætter derved gang i aktivering af immunforsvaret.
- T-celleterapi med immunceller, som direkte kan angribe kræften

Immunterapi

Med antistoffer

- Hjælper kroppens specifikke immunforsvar med at bekæmpe sygdom
- Rettes mod bestemte immunregulerende strukturer.
- Frisætter immunaktivitet, der ellers var blokeret
- Bred påvirkning: aktivering af immunceller rettet mod kræft, men potentielt også andre, der kan give bivirkninger
- Behandlende mod kræft med spredning
- Forbyggende efter operation og nedsætte risiko for tilbagefald
- Modermærkekræft, ikke-småcellet lungekræft, nyrekræft, Hodgkin lymfom, blærekræft, visse former af tyktarmskræft, brystkræft og hoved-hals-kræft.

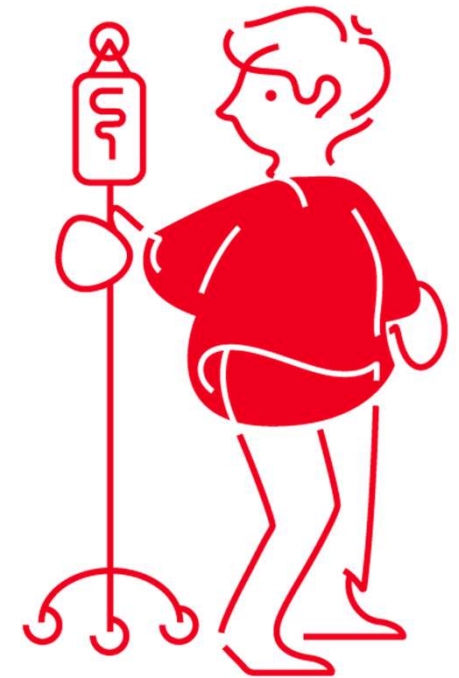

Immunterapi

Med antistoffer

Eksempler:

- Pembrolizumab til modermærkekræft
- Ipilimumab til lungekræft
- Bevacizumab til nyrekræft
- Enfortumab vedotin til blærekræft
- Avelumab til hudkræft

Immunterapi

Med antistoffer - bivirkninger

- Symptomer kan ligne autoimmune sygdomme, fordi immunforsvaret overaktiveres
- Kan opstå under og efter behandling
- Nogle kan udvikle sig til alvorlige, livstruende bivirkninger, så man behandler bivirkninger hurtigt (fx med binyrebarkhormon)

Hyppigste:

- Nyopstået, tør hoste, åndenød
- Øget antal afføringer evt. med samtidige mavesmerter, blod i afføringen eller mørkfarvet, ildelugtende afføring
- Mørk urin, skummende eller meget uklar urin
- Hovedpine, ekstraordinær træthed, smerter bag øjnene, nedtrykthed, synsforstyrrelser
- Rødme og udslæt, ofte kløende – væskende sår er et mere alvorligt tegn
- Påvirkning af bevidsthed (sløv eller konfus), nedsat kraft- og følesans i arme/ben

Immunterapi

Med cytokiner

- Cytokiner er signalstoffer der binder sig til andre immunceller og bidrager til yderligere aktivering af immunforsvaret
- Gives i doser, der overstiger hvad kroppen normalt er udsat for. Påvirker alle immunceller i kroppen. Meget bred og kraftig aktivering af immunforsvaret
- Som indsprøjtning under huden eller intravenøst.
- Høj dosis: indlæggelse. Lav dosis: kan være ambulant.
- Interleukin-2 og interferon til modermærkekræft (i høj dosis) og nyrekræft med spredning (i lav dosis)

Immunterapi

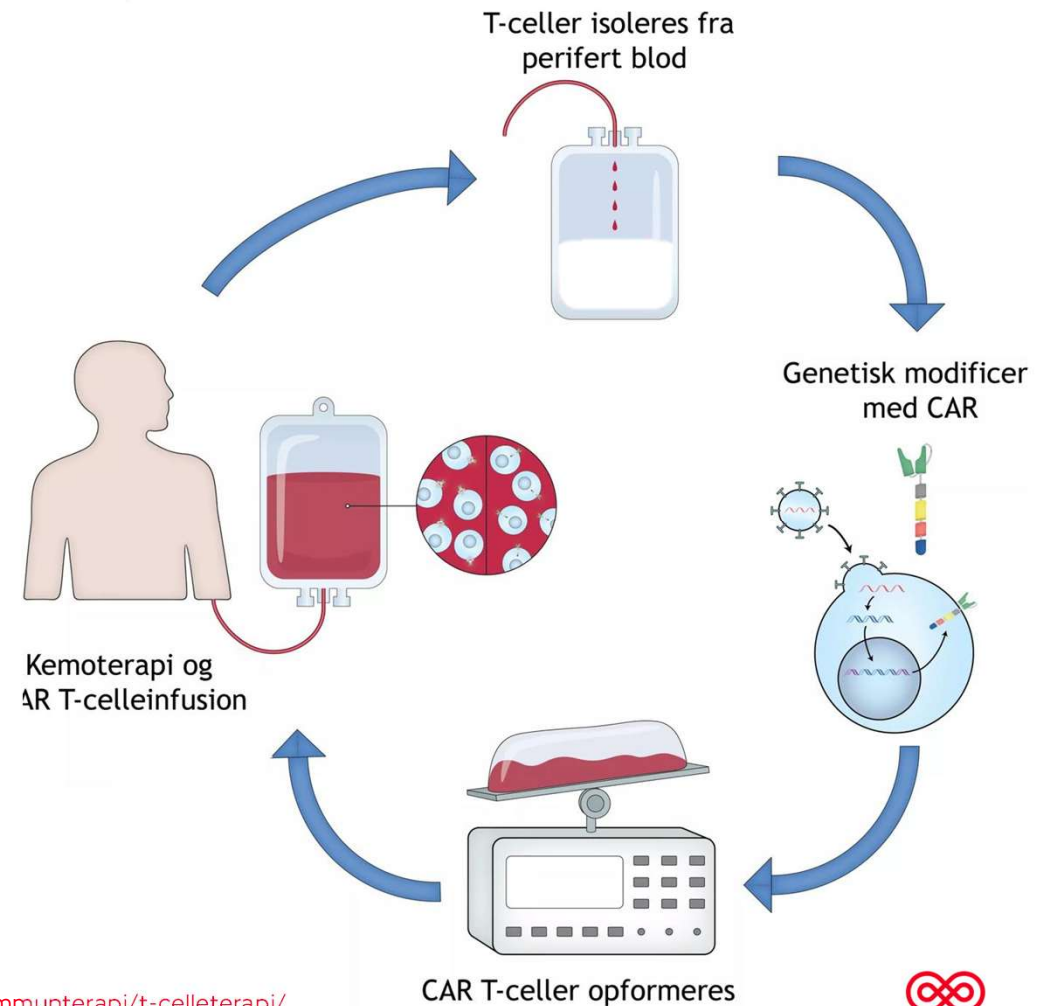
Med cytokiner - bivirkninger

- Meget afhængig af dosis
- Mest almindelige: Lette influenzalignende symptomer
- Ved høje doser kan man få udtalte bivirkninger med påvirkning af indre organer, blodcirkulationer, centralnervesystem og knoglemarv
- Risiko for cytokin release syndrom:
- Potentielt livstruende inflammatorisk tilstand. Altid feber over 38°.
- Andre symptomer kan være: træthed, hovedpine, udslæt, muskel-ledsmerter, hurtig vejrtrækning, væske i lunger, forvirring, hallucinationer, taleproblemer, kramper, m.m.

CAR-T celleterapi

- Første godkendte T-celle baserede immunterapi
- Anvendes til visse former lymfe- og blodkræft
- Først får man kemo: cyclophosphamide (alkylerinde) eller fludarabine (antimetabolit)
- I CAR-T celleterapi indsætter man et gen, der koder for CD19 CAR-receptoren.
- Herefter opformeres T-celler. Tager ca 2-4 uger.
- Efter infusion: interleukin-2 (cytokin immunterapi)
- Man får normalt 1 behandling, der varer 2 uger med indlæggelse

CAR-T celleterapi

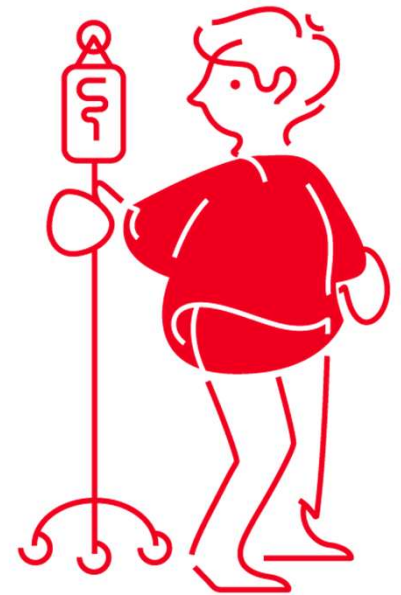
Bivirkninger

- Kan også give cytokin release syndrome.
- Kan give neurotoxicitet med cerebral påvirkning - kan blive livstruende.
- Cytopeni: mangel på celler. Almindeligvis blodlegemer fx leukopeni, trombocytopeni.
- Specifikt ved CAR-T: hypogammaglobulinæmi. Kroppen producerer for lidt IgG immunglobulin, og har forhøjet modtagelighed for infektioner.
- Derudover selvfølgelig bivirkninger fra kemo- og immunterapien, der gives sammen med CAR-T celleterapien.

Biologiske lægemidler

- Store, komplekse molekyler. Kan kun dannes af biologisk kilde.
- Fremstilles fx ved genteknologi med brug af enten celler fra pattedyr, gærceller eller bakterier, der producerer lægemiddelmolekylet
- Kan forekomme vis variation mellem molekylerne, selv for samme aktive stof
- Fx proteiner som virker meget specifikt i kroppen med målrettet effekt.
- Til kræft: antistoffer til immunterapi mod forskellige typer kræft.
- Gives udelukkende som indsprøjtning, da det vil blive nedbrudt i mavesækken
- Bivirkningerne er meget forskellige og afhængig af lægemidlet.

Biologiske lægemidler

Eksempel

Trastuzumab – Herceptin – immunterapi – antistof

Biologisk lægemiddel til immunterapi til visse typer brystkræft eller kræft i mavesækken

Udviklet til at virke mod de kræftceller, som har overekspression af HER2-receptorer

Binder sig til HER2-receptoren og aktiverer immunforsvaret, der bekæmper kræftcellerne

Bivirkninger (meget almindelige):

Tåreflåd, diarré/forstoppelse, kvalme, opkast, smagsforstyrrelser, feber, hovedpine, hoste, m.m.

Potentielt alvorlige, almindelige bivirkninger: blodmangel, risiko for infektion, hjerterytmeforstyrrelser, væskeophobning i ansigt, nedsat pumpefunktion, ledsmerter, svimmelhed m.m.

Personlig medicin

- Målrettes biomarkører i kræftcellerne
- Kræftvævet undersøges og findes bestemte genvarianter/mutationer/biomarkører, kan man anvende disse specifikke målrettede behandlinger
- I dag underinddeles mange kræftsygdomme derfor i flere, mindre sygdomsgrupper alt efter hvilken genvariant, der udtrykkes.
- Brug af personlig medicin øges, og der forskes meget i dette område

Personlig medicin

Eksempler på gener med målrettet behandling

Kræftgen	Kræfttype	Behandling
HER2	Bryst og mavesæk	Trastuzumab, pertuzumab, lapatinib og TDM-1
CDK4/6	Bryst	Palbociclib, ribiciklib
EGFR	Lunge	Gefitinib, erlotinib, afatinib, osimertinib
ALK	Lunge	Crizotinib, ceritinib, brigatinib, alectinib
ROS	Lunge	Crizotinib
BRAF V600E	Modermærke	Vemurafenib, dabrafenib, trametinib, cobimetinib
BCR-ABL	Kronisk myeloid leukæmi	Imatinib, dasatinib, nilotinib
M3 med t(15:17)	Akut myeloid leukæmi	ATRA, FLT, BCL2, HH og IDH inhibitorer
BRCA1, BRCA2	Æggestok	Olaparib, niraparib
KRAS, NRAS, BRAF	Tarm	Ikke effekt af cetuximab eller panitumumab
CD30	Hodgkin lymfom, ALCL	Brentuximab vedotin
CD38	Knoglemarvskræft	Daratumumab
CD20	Lymfeknudekræft (non-Hodgkin)	Rituximab, Obinutuzumab
JAK1/2	Myelofibrose	Ruxolitinib

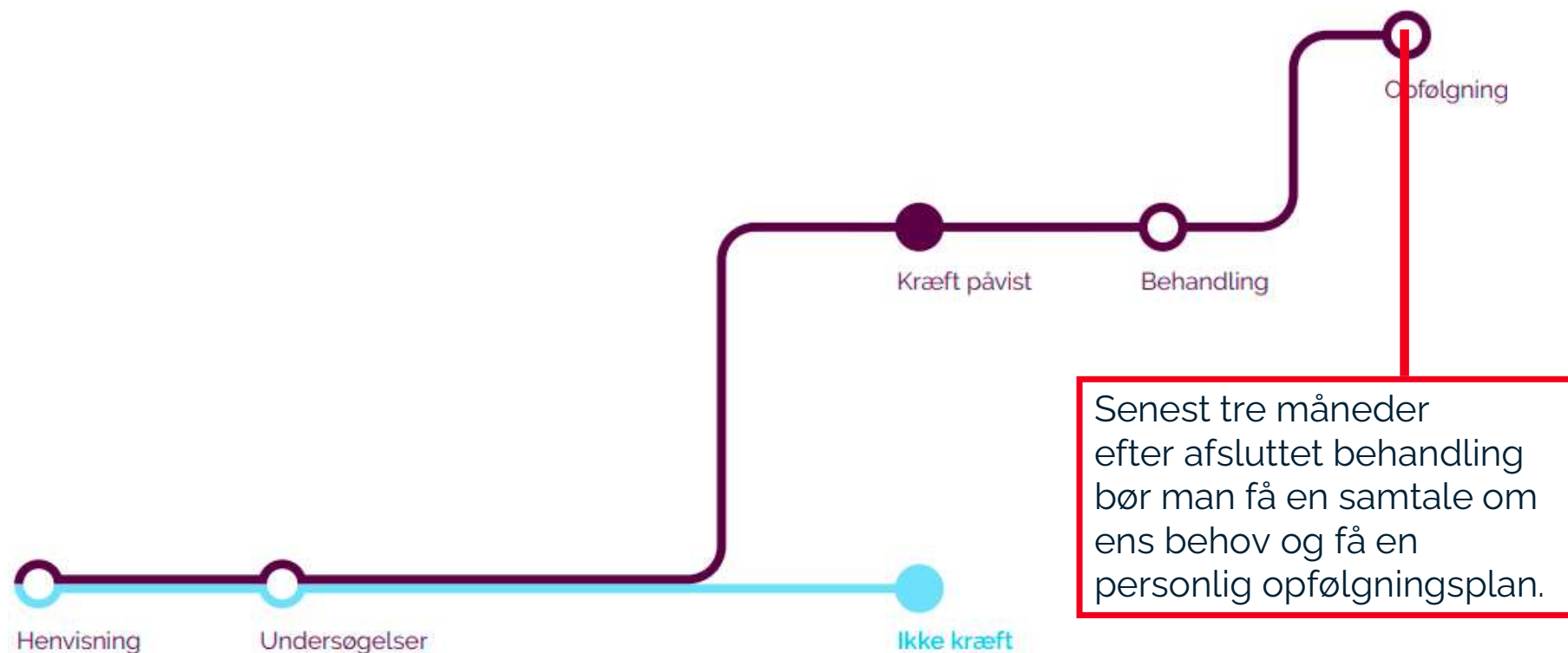
Hormon- og antihormonbehandling

Tre kræftformer kan stimuleres af kroppens kønshormoner:

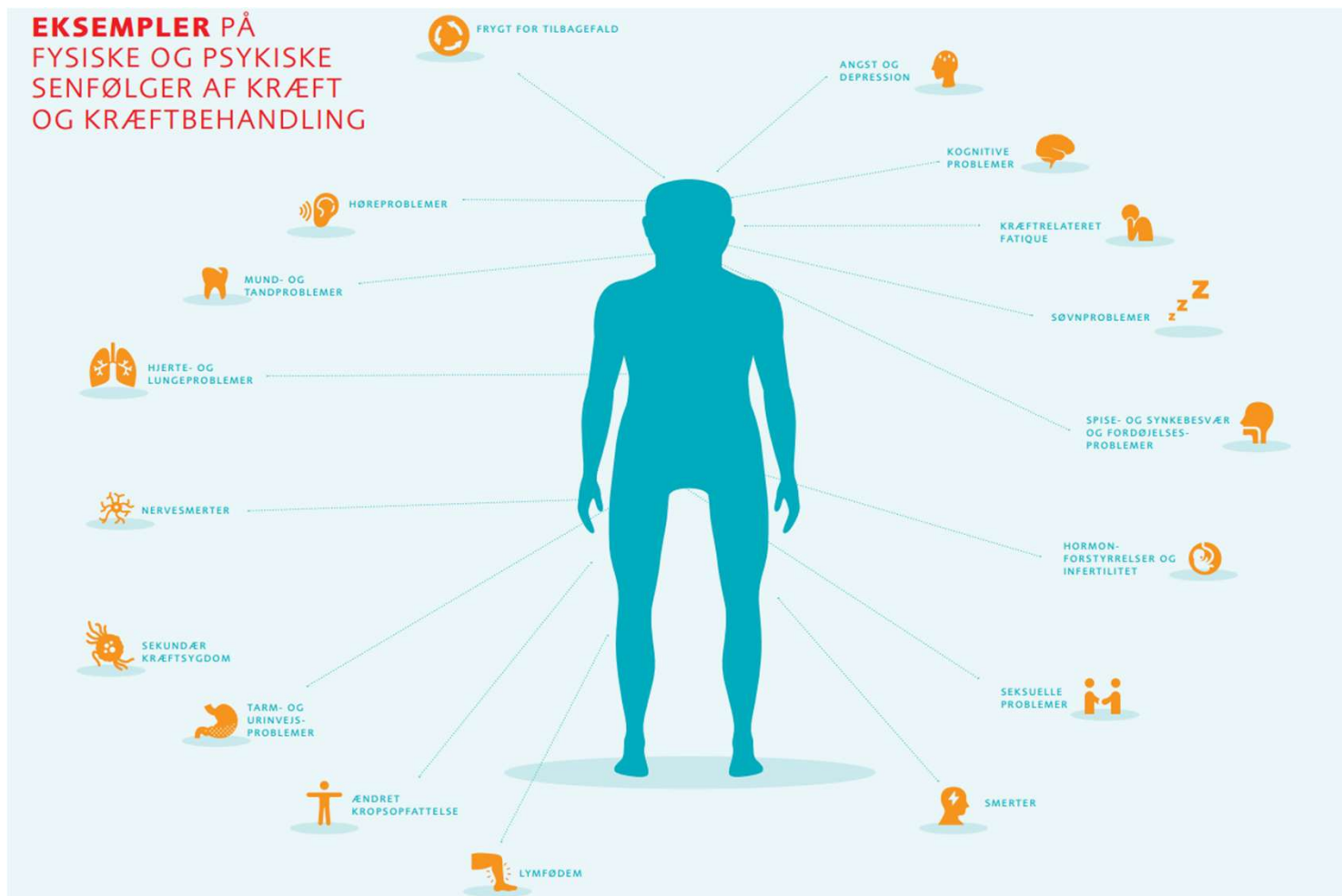
- Brystkræft og livmoderkræft (østrogen)
- Prostatakræft (testosteron)
- Ved at undersøge prøver af en kræftknude kan lægen afgøre, om den er påvirket af hormoner.
- Anti-hormonbehandling ved brystkræft og livmoderkræft kan bestå af stoffer, der hindrer dannelsen af østrogen eller af stoffer som blokerer østrogens virkning.
- Livmoderkræft kan i nogle tilfælde hæmmes med det andet kvindelige kønshormon progesteron.
- Anti-androgen behandling af prostatakræft hæmmer dannelsen, virkningen eller aktiveringen af testosteron.

Afsluttet kræftbehandling – hvad så?

Senfølger

Muligheder for hjælp til senfølger

Egen læge

Kan hjælpe med at henvise til den rette hjælp

Kommunen

Alle kommuner har forskellige rehabiliteringstilbud, som blandt andet har fokus på senfølger. Man kan se hvad egen kommune tilbyder på sundhed.dk

REHPA

REHPA tilbyder forløb for mennesker med problemer efter kræft. Fokus på træning, rådgivning og samvær.

Egen læge skal henvise.

Senfølgeklinikker

Afhængigt af hvilke senfølger man oplever, og hvor komplekse de er, kan der måske være hjælp at hente på en senfølgeklinik.

Tilbud varierer fra region til region og alt efter kræfttype og senfølger.

Kan henvises til fra egen læge eller hospital.

Senfølgerforeningen

Patientforening med fokus på senfølger efter kræft. På hjemmesiden findes viden, rådgivning og netværksgrupper.

Kræftens Bekæmpelse Kræftlinje og Rådgivninger

Kræftlinjen kan hjælpe med hvor og hvordan man kan få hjælp, og hvad man skal gøre.

Lokale kræftrådgivninger har rådgivninger, samtale- og netværksgrupper, kursus og aktiviteter.

Cancerforum.dk

Netværksgrupper, blandt andet for senfølger

Facebookgrupper for senfølger

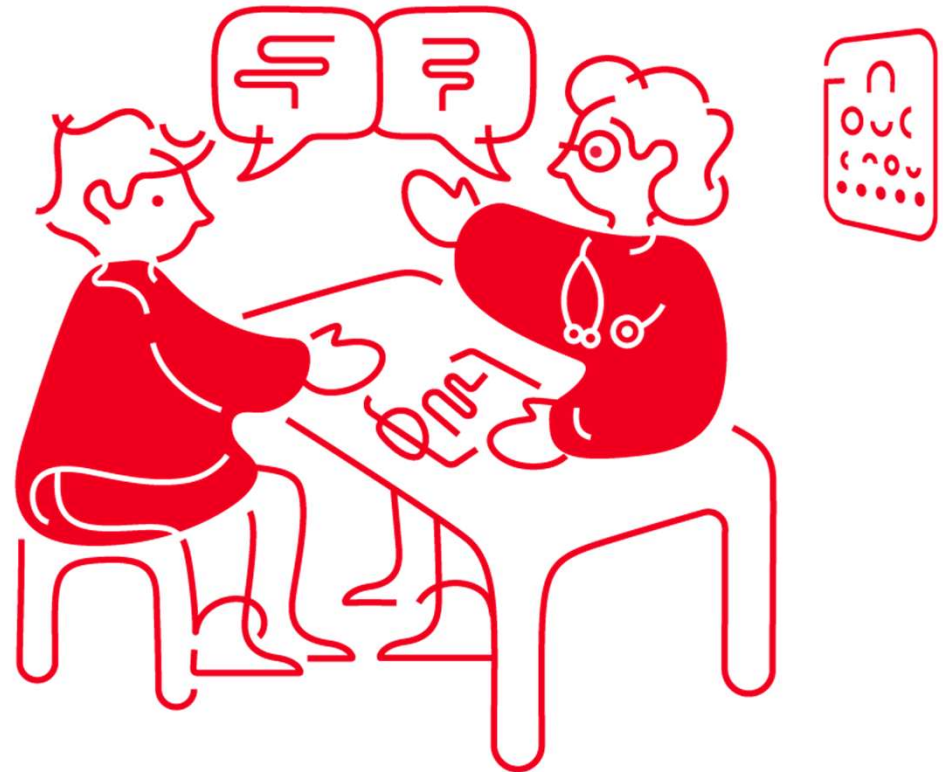
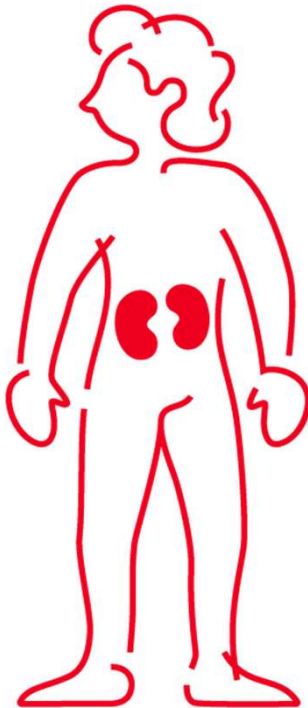
Der findes flere specifikke grupper for mennesker, der oplever senfølger efter kræft.

Patienteksempel

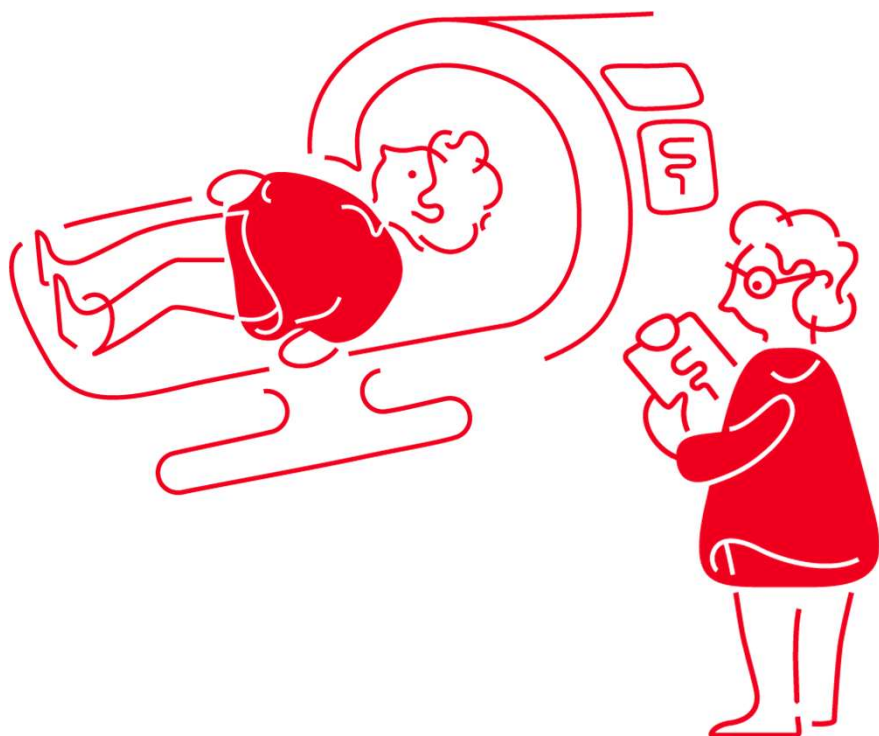
Følg en patient gennem diagnose og behandling

- Svend, 66 år

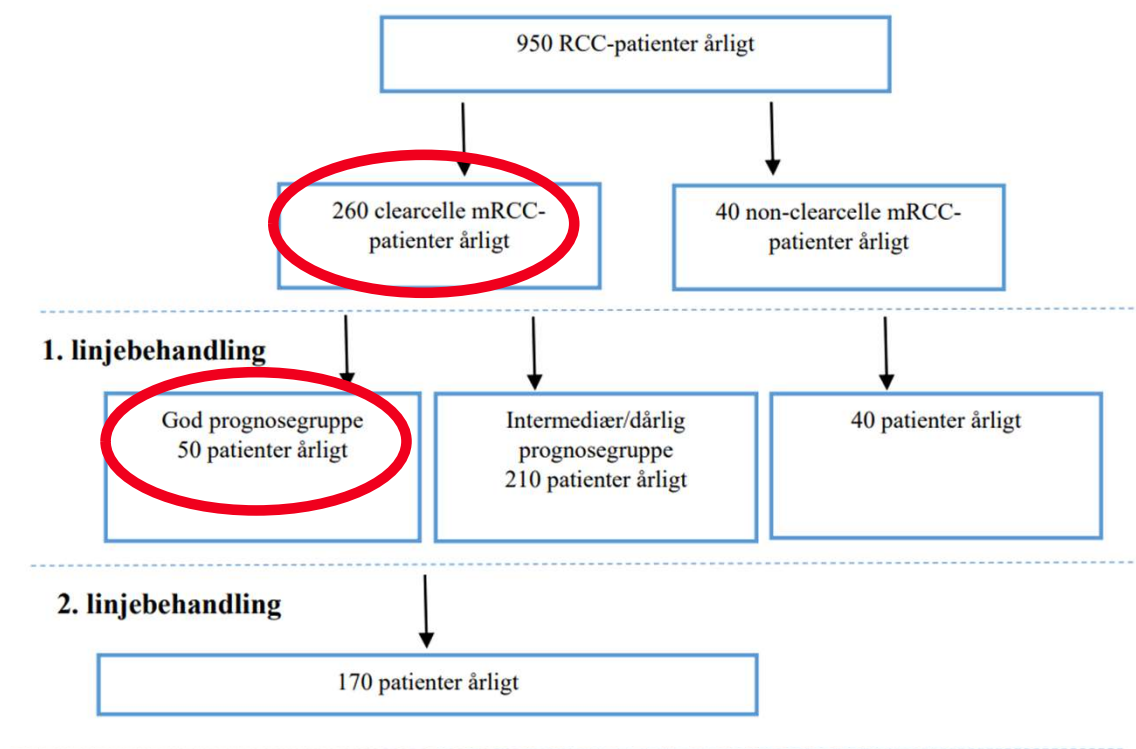

Patienteksempel

Svend, 66 år, nyrekræft

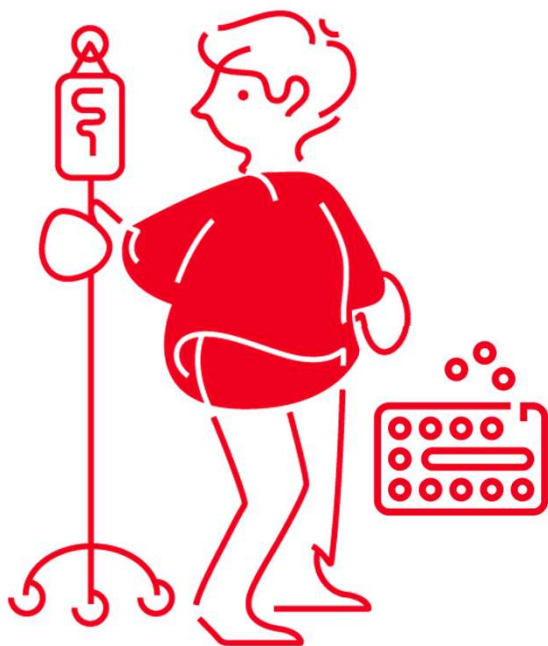
Figur 1: Forventet årligt patientantal med mRCC

Patienteksempel

Svend, 66 år, nyrekræft

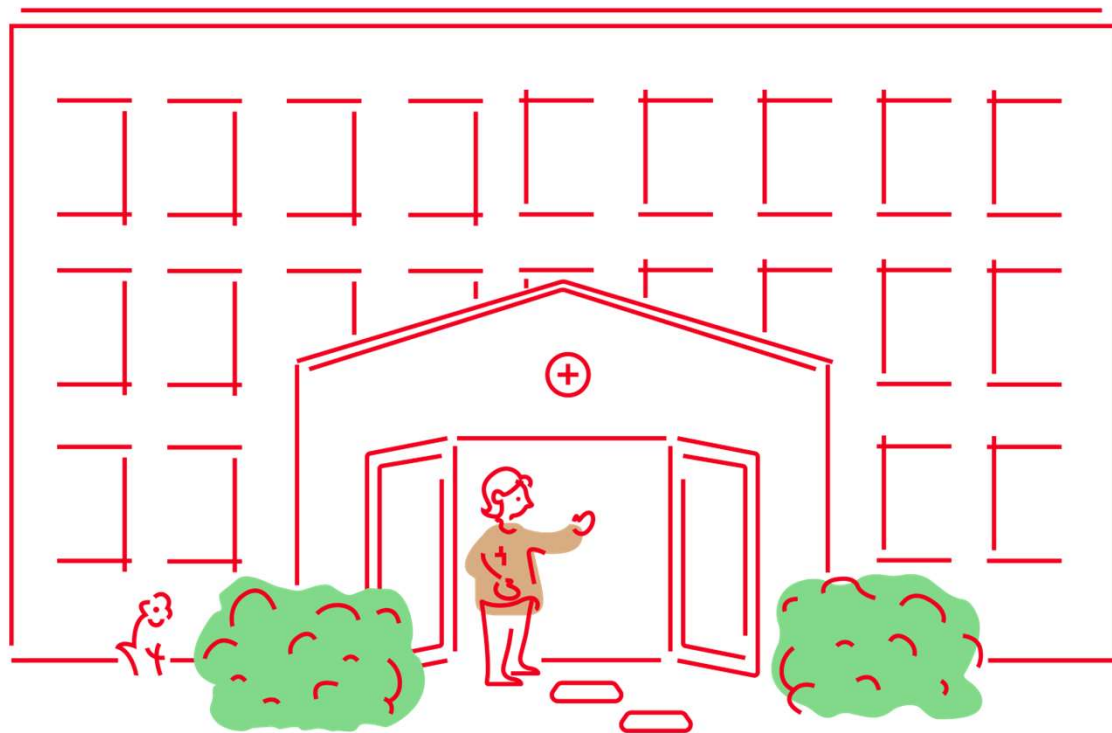
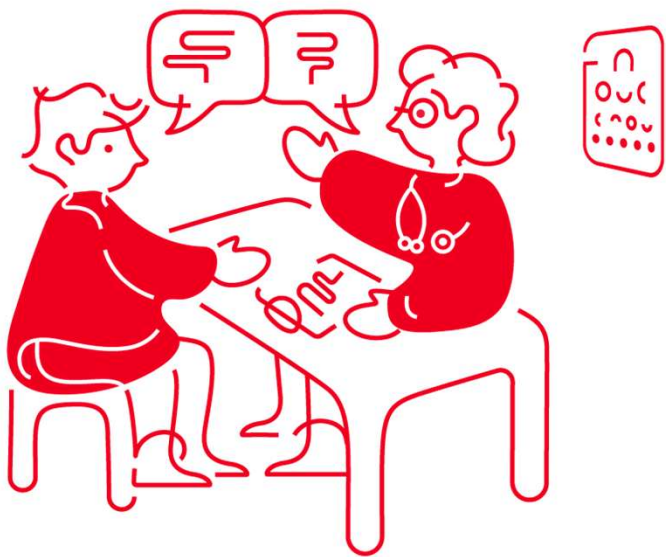
Tabel 1. Førstelinjebehandling til patienter med clearcelle mRCC i IMDC-god prognosegruppe, som opfylder opstartskriterierne

Prioriteret rækkefølge af lægemidlerne	Handelsnavn (lægemiddel)	Dosering og dispenseringsform [#]	Bemærkninger
Anvend som 1. valg til mindst 80 % af patienterne*	Sunitinib Mylan	37,5 mg én gang dagligt p.o. i 4 uger efterfulgt af pause i 2 uger	
Anvend som 2. valg	Fotivda (tivozanib)	890** µg én gang dagligt p.o. i 21 dage efterfulgt af en pause på 7 dage	
Anvend som 3. valg	Votrient (pazopanib)	600 mg én gang dagligt p.o.	

Procentsatsen beskriver den andel af populationen, der som minimum bør begynde behandling sunitinib

Patienteksempel

Svend, 66 år, nyrekræft

Patienteksempel

Svend, 66 år, nyrekræft

Kræft

Har du kræft og har du brug for vejledning, så du kan tackle sygdommen i hverdagen, kan vi hjælpe dig.

 Print Del

Du kan deltage, hvis:

- du er over 18 år og bor i Haderslev Kommune
- du har eller har haft kræft

Hvordan kommer jeg i betragtning til tilbuddet?

Du kan selv henvende dig eller du kan henvises af din egen læge eller fra en sygehusafdeling. Du kan kontakte os på telefon 51 27 03 06 eller sende os en sikker mail via [Send sikkert til Sundhedssamarbejde og Forebyggelse](#)

Hvad kan tilbuddet indeholde?

I en indledende samtale har vi fokus på dine ressourcer, udfordringer og behov i forbindelse med kræftdiagnosen. Der laves i fællesskab en koordineret plan for det videre forløb.

Patienteksempel

Svend, 66 år, nyrekræft

Haderslev Kommune

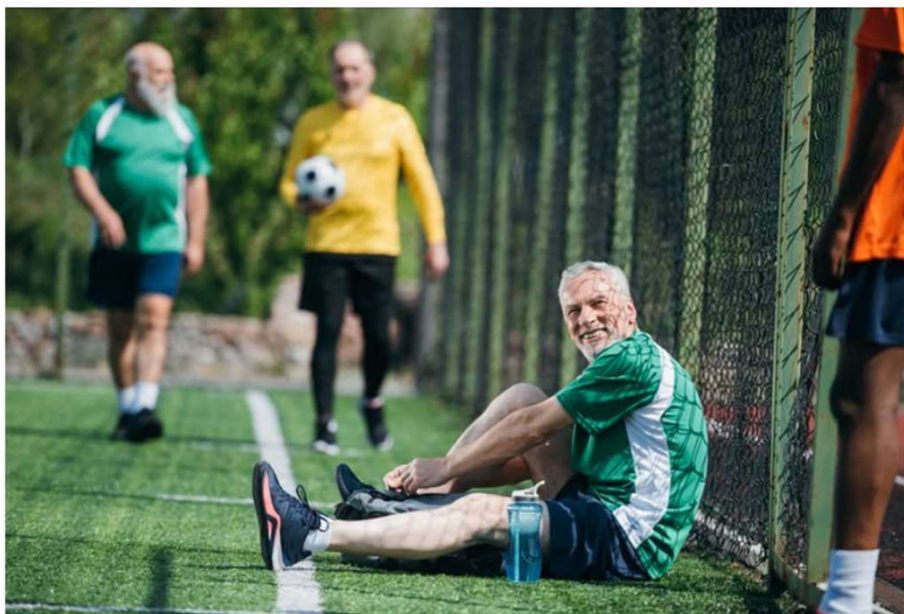
14. marts 2019 · 🌐

...

Vil du med på holdet i FC Prostata? 🏆🏆

Haderslev Kommune har i samarbejde med DBU og [Haderslev Fodboldklub](#) startet et nyt FC Prostata-hold op. FC Prostata er et tilbud om motionsfodbold for mænd, der har eller har haft prostatakræft. Der er plads til alle, både den aldrende Messi og den absolutte nybegynder. Holdet træner mandag og torsdag kl. 14.30-15.30. Læs mere om vores tilbud til kræftramte her:

<https://www.haderslev.dk/borger/sundhed-og-helbred/kronisk-og-længerevarende-sygdom/kræft>

- FC Prostata og Sundhed, som er et fodboldhold/træningsfællesskab for kræftramte mænd, der har eller har haft prostatakræft, men er også åbent for mænd med andre kræftdiagnoser eller fysiske udfordringer. Alle er velkomne uanset tidligere fodbolderfaring. Holdet er et samarbejde mellem DBU, Haderslev Fodboldklub og Haderslev Kommune.

Patienteksempel

Svend, 66 år, nyrekræft

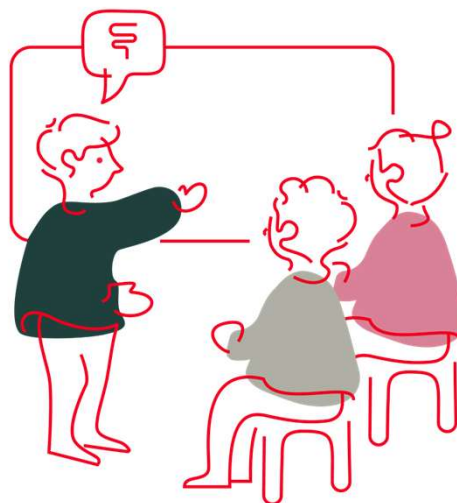

I samarbejde med Haderslev Kommune Rådgivningstilbud i Haderslev

Sundhedscenter Haderslev
Clausensvej 25
6100 Haderslev

Tilbuddet er for borgere i Haderslev Kommune

Telefon: 70 20 26 72
E-mail: aabenraa@cancer.dk
Åbent: Efter aftale

FOREDRAG:

Senfølger efter kræft

Velkommen til en aften for alle, der gerne vil vide mere om senfølger efter kræft, samt tilbud i Kræftens Bekæmpelse

Kræftens Bekæmpelses i Haderslev og Kræfttrådgivning i Aabenraa inviterer alle interesserede til en aften med fokus på senfølger efter kræft.

Senfølger er fysiske og psykiske helbredsproblemer, der kan opstå under og efter et kræftforløb. Træthed, smerter og angst er blandt de mest almindelige.

I Danmark lever over 370.000 personer med eller efter kræft. Knap 60 procent oplever at få senfølger.

Oplæg ved:
Klinik for senfølger efter kræft, Sønderborg Sygehus og Kræfttrådgivningen i Aabenraa. Du kan også høre mere om de lokale tilbud i Haderslev.

Tid og sted:
Torsdag den 22. februar kl. 18.30 til 20.30 i Sundhedscentret Haderslev, Clausensvej 25, 6100 Haderslev. Undervejs serveres kaffe og kage.

Tilmelding:
Foredraget er gratis, men tilmelding er nødvendigt, da der er begrænset antal pladser.

Tilmeld dig på:
Mail: aabenraa@cancer.dk eller telefon: 70 20 26 72

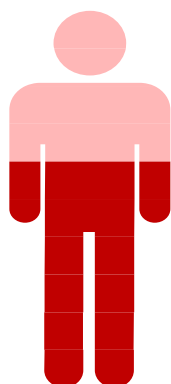
Kræftens Bekæmpelse i Haderslev Kommune

22. februar kl. 18.30
i Sundhedscentret i Haderslev

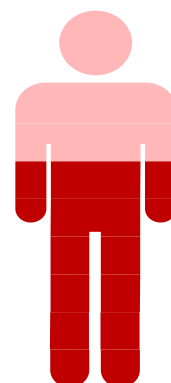

Kræftoverleveres oplevelser med senfølger

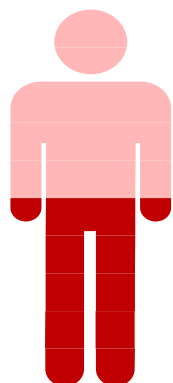
Kræftens Bekæmpelses Barometerundersøgelse

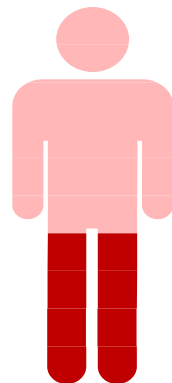
60% udtrykte et behov for hjælp med senfølger, praktisk hjælp eller rådgivning

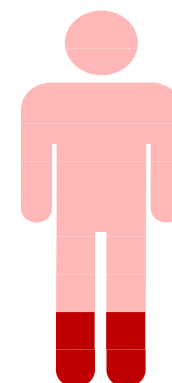
Over halvdelen oplever det er svært at finde de mest egnede tilbud eller steder at få hjælp

50% havde lidt eller meget viden om symptomer på senfølger

30 % ved ikke hvem de skal kontakte med symptomer på senfølger efter kræft

25 % oplever de har en del af ansvaret i opfølgings-forløbet fx for at kontakte kommune, læge eller sygehus

Lokale støttetilbud til kræft

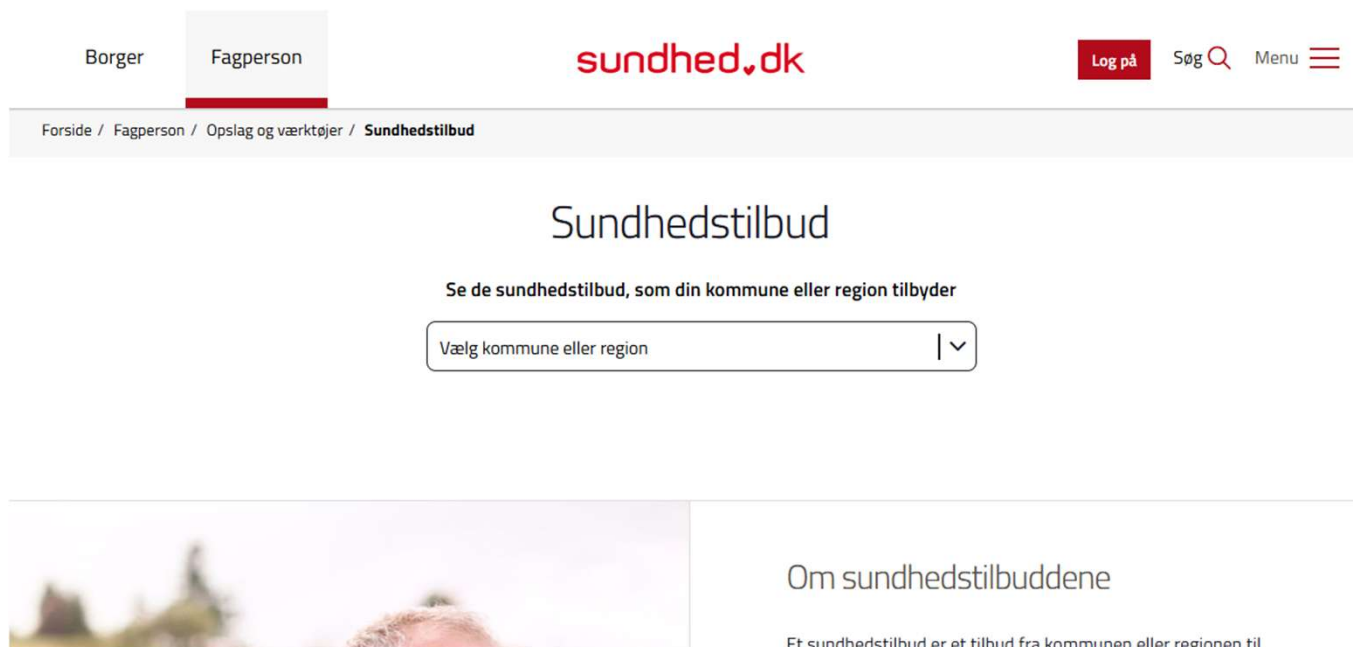
Hvordan finder i de lokale tilbud i jeres område?

- Kommunale tilbud
- Lokale kræftrådgivninger
- Eventuelle lokalt arrangerede grupper og tiltag
- Navigator-tilbud

Lokale støttetilbud til kræft

- Kommunale tilbud
- Brug sundhed.dk til at finde ud af hvilke tilbud, der er i dit apoteks kommune

Lokale støttetilbud til kræft

- Lokale kræftrådgivninger

Find mere på cancer.dk under kræftrådgivninger:

Kræftrådgivninger 12 resultater

Rådgivning
Med andre

Rådgivning, grupper og aktiviteter
Kræftrådgivningen i Esbjerg

Stormgade 65
6700 Esbjerg
Centralt i byen

Telefon: 70 20 26 71
E-mail: esbjerg@cancer.dk
Man-onsdag: 10.00-15.00
Torsdag: 10.00-16.00

Rådgivning
Med andre

Rådgivning, grupper og aktiviteter
Kræftrådgivningen i Herlev

Borgmester Ib Juuls vej 2
2730 Herlev
Ved Herlev Hospital

Telefon: 70 20 26 55
E-mail: herlev@cancer.dk
Man-torsdag: 10.00-16.00
Fredag: 10.00-13.00

Rådgivning
Med andre

Rådgivning, grupper og aktiviteter
Kræftrådgivningen i Herning

Nergaards Alle 10
7400 Herning
Centralt i byen

Telefon: 70 20 26 63
E-mail: herning@cancer.dk
Man-torsdag: 10.00-16.00
Fredag: 10.00-13.00

Viser 3 ud af 12 kræftrådgivninger

Lokale rådgivningstilbud 35 resultater

Rådgivning
Efter aftale

I samarbejde med Brøndby Kommune
Rådgivningstilbud i Brøndby

Center for Genoptræning og Forebyggelse
Horsedammen 36 A
2605 Brøndby
Tilbuddet er for borgere i Brøndby, Glostrup
og Albertslund kommune

Telefon: 70 20 26 55
E-mail: herlev@cancer.dk
Åbent: Efter aftale

Rådgivning
Efter aftale

Bestil tid til en rådgivningssamtale
Rådgivningstilbud i Varde

Frivillighuset
Storegade 25b
6800 Varde

Telefon: 70 20 26 71
E-mail: esbjerg@cancer.dk
Åbent: Efter aftale

Rådgivning
Efter aftale

Bestil tid til en rådgivningssamtale
Rådgivningstilbud i Holstebro

Center for Sundhed
Stationsvej 35
7500 Holstebro

Telefon: 70 20 26 63
E-mail: herning@cancer.dk
Åbent: Efter aftale

Viser 3 ud af 35 lokale rådgivningstilbud

Lokale støttetilbud til kræft

- Eventuelle lokalt arrangerede grupper og tiltag
- Søg i din egen hjemkommune og find ud af, hvad der måske findes. Fx på biblioteker, facebookgrupper eller lokale idrætsforeninger.

Lokale støttetilbud til kræft

- Navigator-tilbud
  - Et tilbud til dem, der har særligt behov for støtte i kræftforløbet
  - Kan hjælpe med at skabe overblik over aftaler, undersøgelser og behandling
  - Læs mere på cancer.dk og kontakt en lokal kræftrådgivning

Senfølger

- Angst
- Angst for tilbagefald
- Arvæv
- Balanceproblemer
- Depression
- Diarré eller forstoppelse
- Følelsesmæssige problemer
- Føleforstyrrelser
- Følgesygdomme
- Hjerteproblemer
- Hormonforstyrrelser
- Hukommelses- og koncentrationsproblemer
- Knogleskørhed
- Kramper
- Lungeproblemer
- Lymfødem (væskeansamling)
- Mundtørhed
- Nedsat immunforsvar
- Nedsat muskelkraft og bevægelighed
- Nedsat arbejdsevne
- Nedsat syn
- Nerveskader, smerte- og føleforstyrrelser
- Parforholdsproblemer
- Permanent hårtab
- Rejsningsproblemer
- Rosen
- Seksuelle problemer
- Social isolation
- Smagsforandringer
- Smerter
- Spise- og synkeproblemer
- Svært ved at klare dagligdagsaktiviteter
- Søvnproblemer
- Tandproblemer og -skader
- Tinnitus
- Træthed (fatigue)
- Tørre slimhinder
- Vandladningsproblemer
- Vejrtrækningsproblemer
- Vægtøgning/vægttab
- Væskeophobning
- Ændret kropsopfattelse

Senfølger

- Angst
- Angst for tilbagefald
- **Arvæv**
- Balanceproblemer
- Depression
- **Diarré eller forstoppelse**
- Følelsesmæssige problemer
- Føleforstyrrelser
- Følgesygdomme
- Hjerteproblemer
- Hormonforstyrrelser
- Hukommelses- og koncentrationsproblemer
- **Knogleskørhed**
- Kramper
- Lungeproblemer
- Lymfødem (væskeansamling)
- **Mundtørhed**
- Nedsat immunforsvar
- Nedsat muskelkraft og bevægelighed
- Nedsat arbejdsevne
- Nedsat syn
- Nerveskader, smerte- og føleforstyrrelser
- Parforholdsproblemer
- Permanent hårtab
- **Rejsningsproblemer**
- Rosen
- Seksuelle problemer
- Social isolation
- Smagsforandringer
- Smerter
- **Spise- og synkeproblemer**
- Svært ved at klare dagligdagsaktiviteter
- Søvnproblemer
- Tandproblemer og -skader
- Tinnitus
- Træthed (fatigue)
- **Tørre slimhinder**
- **Vandladningsproblemer**
- Vejrtrækningsproblemer
- Vægtøgning/vægttab
- Væskeophobning
- Ændret kropsopfattelse

Symptomer på kræft

De 7 tegn

Vi vil et liv
uden kræft